

DOHODA

o mezinárodních normách humánního lovu do pastí mezi Evropským společenstvím, Kanadou a Ruskou federací

EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ,

VLÁDA KANADY,

a

VLÁDA RUSKÉ FEDERACE,

smluvní strany této dohody („smluvní strany“)

PŘIPOMÍNÁJÍCE svůj hluboký zájem o zpracování norem humánního lovu do pastí, založených na vědeckém výzkumu, stejně jako na praktických zkušenostech a ověřeních;

POTVRZUJÍCE ZNOVU, že každá smluvní strana má v souladu s Chartou Spojených národů a zásadami mezinárodního práva svrchované právo využívat své vlastní zdroje podle vlastní politiky v oblasti životního prostředí a rozvoje, a že každá smluvní strana je odpovědná za uchovávání své biologické rozmanitosti a využívání biologických zdrojů udržitelným způsobem;

PŘIZNÁVAJÍCE, že udržitelné využívání volně žijících zvířat spočívá v dodržování zásad světové strategie ochrany přírody Světové komise pro životní prostředí a rozvoj a Konference OSN o životním prostředí a rozvoji;

PŘIPOMÍNÁJÍCE závazek, přijatý také členskými zeměmi Světového svazu ochrany přírody (IUCN) a jeho osmnáctým valným shromážděním v rezoluci 18.25, vyloučit co nejdříve to bude prakticky možné užívání nehumánních pastí;

UZNÁVAJÍCE, že proces přípravy mezinárodních norem humánního lovu savců do pastí Mezinárodní normalizační organizace (ISO) zahájený v roce 1987 není dosud ukončen.

PŘIZNÁVAJÍCE, že prvotním účelem jakýchkoli mezinárodních technických norem je mj. zlepšit dorozumívání a usnadnit obchod;

PŘIZNÁVAJÍCE, že zejména v Kanadě, Spojených státech, Ruské federaci a Evropském společenství byl proveden rozsáhlý výzkum vývoje humánnějších praktických způsobů lovu do pastí;

PODTRHUJÍCE úctyhodnou práci pracovní skupiny pro vývoj mezinárodních norem humánního lovu do pastí, složenou z expertů z Kanady, Spojených států, Ruské federace a Evropského společenství;

OCEŇUJÍCE, že navzdory absenci mezinárodních norem humánního lovu do pastí řada zemí uplatnila odlišný přístup a zavedla právní předpisy zlepšující metody lovu do pastí a pohodu volně žijících zvířat; a

UZNÁVAJÍCE, že v rámci jejich pravomocí představují základní orgán pro zavádění norem humánního lovu do pastí vnitřní ústavní a institucionální pravidla každé smluvní strany,

SE DOHODLY NA TOMTO:

Článek 1

Definice

Pro účely této dohody se rozumí:

„*pastí*“ mechanické zařízení pro lov, které usmrcuje případně omezuje pohyb,

„*metodami lovu do pastí*“ pasti a podmínky jejich nastražení (např. cílové druhy, umístění, návnada, vlnadidlo a přírodní podmínky prostředí),

„*humánními metodami lovu do pastí*“ pasti schválené příslušnými orgány, které jsou v souladu s normami humánního lovu do pastí („normy“ uvedené v příloze I této dohody) a jsou užívány za podmínek nastražování stanovených výrobci.

Článek 2

Cíle

Cílem této dohody je:

- a) stanovit normy humánního lovu do pastí,
- b) zlepšit dorozumívání a spolupráci mezi smluvními stranami při zavádění a dalším vývoji těchto norem, a
- c) usnadnit obchod mezi stranami.

Článek 3

Oblast působnosti

Tato dohoda je použitelná na metody lovu do pastí a schvalování pastí k lovu volně žijících suchozemských nebo částečně vodních savců uvedených v příloze I pro:

- a) účely hospodaření s volně žijícími zvířaty včetně regulace škůdců,
- b) získávání kožešin, kůže, nebo masa, a
- c) odchyt savců za účelem jejich ochrany.

Článek 4

Závazky z jiných mezinárodních dohod

1. Ničím v této dohodě nejsou dotčena práva a povinnosti těch smluvních stran, které jsou členy Světové obchodní organizace (WTO) podle dohody z Marakeše, kterou se zakládá Světová obchodní organizace.
2. Pro smluvní strany, které nejsou členy WTO, nejsou ničím z této dohody dotčena jejich práva a povinnosti vyplývající z dvoustranných dohod mezi stranami vyjmenovaných v příloze II.

Článek 5

Stávající opatření

Smluvní strana může nadále zakazovat na svém území používání pastí, jejichž užívání bylo zakázáno ke dni vstupu této dohody v platnost.

Článek 6

Mezinárodní spolupráce

Aniž je dotčen článek 9, smluvní strany souhlasí:

- a) se vzájemnou spoluprací, přímo nebo prostřednictvím příslušných mezinárodních organizací, v záležitostech oboustranného zájmu a majících vztah k této dohodě, a
- b) s rozvojem a podporou mnohostranné spolupráce na poli metod lovu do pastí na základě vzájemného prospěchu a přání usnadňovat obchod.

Článek 7

Závazky smluvních stran

Každá strana podnikne nezbytné kroky, v souladu s harmonogramem v příloze I, aby její příslušné orgány:

- a) zavedly vhodné postupy pro schvalování pastí v souladu s normami,
- b) zajistily, aby prováděné metody lovu do pastí na jejich území byly v souladu s normami,
- c) zakázaly používání pastí, které nebyly schváleny v souladu s normami¹, a
- d) požadovaly na výrobcích, aby schválené pasti označili a opatřili návody pro správné nastražení, bezpečné zacházení a údržbu.

Článek 8

Uplatňování norem

Při uplatňování norem musí každý příslušný orgán smluvních stran vyvinout veškeré úsilí k tomu, aby:

- a) existovaly vhodné postupy pro:
 - i) udělování a odebrání povolení pro používání pastí, a
 - ii) prosazení předpisů o metodách humánního lovu do pastí,
- b) byla prováděna školení lovců o humánních, bezpečných a účinných metodách lovu do pastí, včetně nových metod, tak jak se vyvíjí, a
- c) při zavádění domácího schvalovacího procesu byly brány v úvahu zásady pro zkoušení pastí stanovené v příloze I.

Článek 9

Pokračující vývoj norem

Smluvní strany musí:

¹ Strany souhlasí, že článek 7 nebrání jednotlivcům vyrábět a používat pastí za předpokladu, že takové pasti odpovídají vzoru schválenému příslušným orgánem.

- a) iniciovat a podporovat výzkum zaměřený na neustálý vývoj norem, a
- b) přehodnotit a novelizovat přílohu I, po prvé po třech letech po vstupu této dohody v platnost, zejména s využitím výsledků výzkumů zmiňovaných v písmenu a).

Článek 10

Odchyłky

1. Příklad od případu může příslušný orgán přiznat odchylky od povinností uvedených v článku 7 za předpokladu, že nebudou využívány takovým způsobem, který by mohl ohrozit cíle této dohody, a pouze z těchto důvodů:

- a) zájem veřejného zdraví a bezpečnosti,
- b) ochrana veřejného a soukromého majetku,
- c) výzkum, vzdělávání, obnovení populací, opětovné vysazení (reintrodukce), chov nebo ochrana, pokud jde o faunu a flóru, a
- d) používání tradičních dřevěných pastí, důležitých pro uchování kulturního dědictví domorodých společenství.

2. Odchyłky přiznané podle odstavce 1 musí být doprovázeny písemným zdůvodněním a podmínkami.

3. Smluvní strany písemně uvědomí společný řídicí výbor o odchylkách přiznaných podle odstavce 1 a o jejich písemném zdůvodnění a podmínkách uvedených v odstavci 2.

Článek 11

Ohlašování a výměna informací

1. Smluvní strany si pravidelně vyměňují informace o všech záležitostech, které se vztahují k uplatňování této dohody. Vzájemně se informují o postupu prací při plnění harmonogramu stanoveného v příloze I, týkajících se prováděného hodnocení pastí, s tím spojeného výzkumu a hodnocení schválených pastí.

2. Smluvní strany se navzájem uvědomí o příslušných orgánech, které jsou zodpovědné za uplatňování této dohody.

Článek 12

Vzájemné uznávání

1. Kterákoli smluvní strana může povolit na svém území používání pastí schválených jinou stranou. Případné odmítnutí musí být písemně zdůvodněno.
2. Každá smluvní strana uzná metody lovu do pastí kterékoli jiné smluvní strany jako rovnocenné, pokud metody lovu do pastí druhé strany odpovídají normám.

Článek 13

Obchod kožešinami a výrobky z kožešin mezi smluvními stranami

1. Aniž je dotčen článek 15 a odstavec 2 tohoto článku a odpovídající ustanovení Úmluvy o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících zvířat a planě rostoucích rostlin (CITES), uzavřené ve Washingtonu dne 3. března 1973, žádná smluvní strana nesmí uplatňovat omezující podmínky pro obchod kožešinami a výrobky z kožešin pocházejících z kterékoli jiné smluvní strany.
2. V místě dovozu na své celní území může strana požadovat osvědčení o původu, které:
 - a) potvrzuje, že dovážené kožešiny nebo kožešiny jako součást výrobku byly získány ze zvířat chycených nebo chovaných na farmách na území kterékoli druhé smluvní strany; a
 - b) zahrnuje odkaz na dokumentaci o původu, vydanou příslušným orgánem.

Článek 14

Společný řídicí výbor

1. Strany ustaví společný řídicí výbor („výbor“), který se skládá z představitelů smluvních stran. Výbor může posuzovat jakékoli záležitosti, týkající se této dohody.
2. Výbor se sejde do 12 měsíců po vstupu této dohody v platnost. Bude se pak scházet pravidelně, nebo na žádost kterékoli smluvní strany. Výbor může řešit problémy i v mezidobí mezi svými zasedáními korespondenčním způsobem. Výbor přijme na svém prvním zasedání svůj jednací řád.
3. Rozhodnutí výboru se přijímají na základě konsensu.
4. Čas od času může výbor zřídit účelové vědecké a technické pracovní skupiny pro přípravu doporučení výboru v oblasti:

- a) jakékoli vědecké a technické záležitosti;
 - b) otázek výkladu podle návrhů stran; a
 - c) návrhů rozhodnutí o neshodách.
5. Výbor může navrhopvat ve vhodných případech změny dohody se zohledněním doporučení odborných pracovních skupin.

Článek 15

Řešení sporů

1. Smluvní strany vyvinou veškeré úsilí k nalezení vzájemně uspokojivého řešení jakékoli záležitosti, kterou by mohlo být dotčeno fungování této dohody, jednáním. Pokud dotčené smluvní strany nebudou schopny řešit své rozpory, bude na žádost jedné smluvní strany svolán výbor, který záležitost projedná a bude hledat její řešení. Pro řešení předložené záležitosti může výbor ustavit ve vhodných případech účelovou vědeckou nebo technickou pracovní skupinu v souladu s čl. 14 odst. 4 této dohody.
2. Jestliže výbor nevyřeší spor do 90 dnů, bude na žádost stěžující strany ustaven arbitrážní orgán podle přílohy III.
3. Arbitrážní orgán může rozhodnout jakýkoli spor týkající se výkladu a naplňování této dohody smluvní stranou, na kterou je podávána stížnost.
4. Arbitrážní orgán nepřekročí mandát dohodnutý smluvními stranami a nesmí vydat rozhodnutí přesahující rozsah daný tímto článkem.
5. Tento článek se použije obdobně v případech, kdy v pozici stěžovatele nebo odpůrce vystupuje více než jedna smluvní strana.

Článek 16

Přistoupení k dohodě

K této dohodě může přistoupit jakákoli země za podmínek dohodnutých mezi touto zemí a smluvními stranami.

Článek 17

Závěrečná ustanovení

1. Přílohy jsou nedílnou součástí této dohody.

2. Tato dohoda vstupuje v platnost 60 dnů po dni uložení poslední listiny o ratifikaci, uzavření nebo přijetí podle platných pravidel každé smluvní strany.
3. Tato dohoda není přímo použitelná. Každá smluvní strana provede závazky a povinnosti vyplývající z této dohody v souladu se svými vnitřními postupy.
4. Výbor nebo kterákoli smluvní strana mohou kdykoli navrhnout změny dohody. Jakékoli změny dohody dohodnuté smluvními stranami vstupují v platnost následujícím dnem po uložení poslední listiny o ratifikaci, uzavření nebo přijetí dohodnuté změny podle platných pravidel každé smluvní strany.
5. Smluvní strana může od dohody odstoupit písemným oznámením, podaným nejméně šest měsíců předem. V tomto případě povinnosti podle této dohody končí pro odstupující smluvní stranu s skončením výpovědní lhůty.
6. Tato dohoda je vypracována v dánštině, nizozemštině, angličtině, finštině, francouzštině, němčině, řečtině, italštině, portugalštině, španělštině, švédštině a ruštině, přičemž všechna znění mají stejnou platnost. Tato dohoda se uloží v archivu Generálního sekretariátu Rady Evropské unie, který doručí ověřenou kopii každé smluvní straně.

PŘÍLOHY K DOHODĚ O MEZINÁRODNÍCH NORMÁCH HUMÁNNÍHO LOVU DO PASTÍ

PŘÍLOHA I

ČÁST I: NORMY

I. CÍLE, ZÁSADY A OBECNÁ HLEDISKA NOREM

1.1 Cíle

Cílem norem je zajištění dostatečné úrovně pohody zvířat chycených do pastí a další zlepšení této pohody.

1.2 Zásady

1.2.1 Při posuzování, zda metoda lovu do pastí je či není humánní, musí být hodnocena pohoda zvířete uloveného do pastí.

1.2.2 Zásadou pro rozhodování, zda metoda lovu do pastí je humánní, je dodržení prahových hodnot uvedených v oddílech 2 a 3.

1.2.3 Při stanovení norem se předpokládá, že pasti by měly být selektivní, účinné a v souladu s odpovídajícími požadavky každé smluvní strany na bezpečnost osob.

1.3 Obecná hlediska

1.3.1 Pohoda zvířat je určována tím, jak snadno nebo obtížně se vyrovnávají s prostředím popř. do jaké míry se s ním vyrovnat nedokáží. Jelikož se u zvířat liší způsoby, kterými se snaží vyrovnat se s prostředím, musí být při hodnocení jejich pohody použita série měřítek.

Mezi ukazatele pohody zvířat ulovených do pastí patří fyziologie, zranění a chování. Vzhledem k tomu, že některé z těchto ukazatelů nebyly dosud zkoumány u řady druhů, budou pro případné stanovení prahových hodnot těchto norem nutné další vědecké studie.

Ačkoliv pohoda je široký pojem, termín „humánní“ je používán jen pro takové metody lovu do pastí, kdy je pohoda těchto zvířat udržována na dostatečné úrovni, i když se připouští, že v jistých situacích u usmrcujících pastí existuje krátké časové období, během něhož může být úroveň pohody nízká.

1.3.2 Prahové hodnoty stanovené v normách pro schvalování pastí zahrnují:

- a) u pastí živorovných: úroveň ukazatelů, při které je pohoda zvířat chycených do pasti pokládána za nedostatečnou, a
- b) u usmrcujících pastí: doba do bezvědomí a necitlivosti zvířete a doba trvání tohoto stavu až do smrti zvířete.

1.3.3 Aniž je dotčena skutečnost, že metody lovu do pastí musí odpovídat požadavkům oddílů 2.4 a 3.4, musí být věnována pozornost pokračujícímu zlepšování konstrukce a nastražování pastí, zejména při:

- a) zlepšování pohody zvířat ulovených do živorovných pastí po dobu jejich chycení,
- b) rychlého uvedení do bezvědomí a necitlivosti u zvířat chycených do usmrcujících pastí, a
- c) omezení počtu chycených necílových zvířat.

2. POŽADAVKY NA METODY LOVU DO ŽIVOROVNÝCH PASTÍ

2.1 Definice

„Metodami lovu do živorovných pastí“ se rozumí pasti konstruované a nastražené s úmyslem neusmrtit lovené zvíře, ale omezit jeho pohyb v takovém rozsahu, že člověk s ním může přijít do přímého kontaktu.

2.2 Parametry

2.2.1 Při hodnocení, zda metoda lovu do živorovných pastí je či není humánní, musí být hodnocena pohoda zvířete uloveného do pasti.

2.2.2 Parametry musí zahrnovat ukazatele chování zvířete a jeho zranění uvedené v odstavcích 2.3.1 a 2.3.2.

2.2.3 Pro každý z těchto parametrů musí být stanovena míra reakce.

2.3 Ukazatele

2.3.1 Ukazatele chování, definované jako ukazatele nedostatečné pohody zvířat ulovených do pasti, jsou:

- a) kousání sebe sama, vedoucí k vážnému zranění (sebemrzačení),
- b) nadměrná nepohyblivost a absence reagování.

2.3.2 Za ukazatele nedostatečné pohody zvířat ulovených do pasti jsou považována následující zranění:

- a) zlomenina;
- b) vykloubeniny proximální k zápěstnímu nebo hlezennímu kloubu;
- c) poškození šlachy nebo vazivového úponu;

- d) vážné porušení okostice;
- e) silné povrchové krvácení nebo krvácení od vnitřní dutiny;
- f) vážná degenerace kosterního svalstva;
- g) nedokrvenost končetin;
- h) zlomenina trvalého zubu odhalující zubní dřev;
- i) poranění oka včetně roztržení rohovky;
- j) poranění míchy;
- k) těžké poškození vnitřních orgánů;
- l) degenerace srdečního svalu;
- m) amputace;
- n) smrt.

2.4 **Prahové hodnoty**

Metody lovu do živolovných pastí jsou v souladu s normami jestliže:

- a) počet jedinců stejného cílového druhu, ze kterých jsou údaje získané, je alespoň 20; a
- b) alespoň 80 % těchto zvířat nevykazuje žádný z ukazatelů uvedených v odstavcích 2.3.1. a 2.3.2.

3. POŽADAVKY NA METODY LOVU DO USMRCUJÍCÍCH PASTÍ

3.1 **Definice**

„Metodami lovu do usmrcujících pastí“ se rozumí pasti konstruované a nastražené s úmyslem usmrtit zvíře loveného druhu.

3.2 **Parametry**

- 3.2.1 Musí být stanovena doba navození stavu bezvědomí a znecitlivění vyvolaného způsobem usmrcení a udržování tohoto stavu až do smrti musí být kontrolováno (až do okamžiku nenávratné zástavy srdce).

- 2.3.2 Bezvědomí a znecitlivění musí být monitorováno kontrolou reflexů rohovky a očních víček nebo jiným vědecky prokázaným parametrem.²

²

V případech, kdy jsou nezbytné další testy ke stanovení, zda metody lovu odpovídají normám, mohou být použita vyšetření elektroencefalografem (EEG), reakce na oční vjemy (visual evoked response - VER) a reakce na zvukové vjemy (sound evoked response - SER).

3.3 Ukazatele a časové limity

Časový limit pro ztrátu reflexů rohovky a očních víček	Druh
45 vteřin	<i>Mustela erminea</i>
120 vteřin	<i>Martes americana</i> <i>Martes zibellina</i> <i>Martes martes</i>
300 vteřin ¹	Všechny ostatní druhy uvedené v odstavci 4.1.

¹ Výbor vyhodnotí tyto časové limity po třech letech dle čl. 9 písm. b), pokud dostupné údaje takové vyhodnocení ospravedlní, za účelem úpravy časových limitů pro každý jednotlivý druh s cílem snížit časový limit 300 vteřin na 180 vteřin a stanovit přiměřený časový rámec pro praktické uplatnění.

3.4 Prahové hodnoty

Metody lovu do usmrcujících pastí vyhovují normám, jestliže:

- počet jedinců stejného cílového druhu, ze kterých jsou údaje získané, je nejméně 12; a
- nejméně 80 % těchto zvířat je v bezvědomí a znecitlivěno v časovém limitu a zůstává v tomto stavu až do smrti.

ČÁST II: SEZNAM DRUHŮ A HARMONOGRAM PROVÁDĚNÍ

4. SEZNAM DRUHŮ PODLE ČLÁNKU 3 A HARMONOGRAM PROVÁDĚNÍ

4.1 Seznam druhů

Normy platí pro následující druhy:

Obecné jméno	Druh
Kojot	<i>Canis latrans</i>
Vlk obecný	<i>Canis lupus</i>
Bobr kanadský	<i>Castor canadensis</i>
Bobr evropský	<i>Castor fiber</i>

Rys červený	<i>Felis rufus</i>
Vydra severoamerická	<i>Lutra canadensis</i>
Vydra říční	<i>Lutra lutra</i>
Rys kanadský	<i>Lynx canadensis</i>
Rys ostrovid	<i>Lynx lynx</i>
Sobol americký	<i>Martes americana</i>
Kuna rybářská	<i>Martes pennanti</i>
Sobol asijský	<i>Martes zibellina</i>
Kuna lesní	<i>Martes martes</i>
Jezevec lesní	<i>Meles meles</i>
Hranostaj	<i>Mustela erminea</i>
Psík mývalovitý	<i>Nyctereutes procyonoides</i>
Ondatra pižmová	<i>Ondatra zibethicus</i>
Mýval severní	<i>Procyon lotor</i>
Jezevec americký	<i>Taxidea taxus</i>

Další druhy budou případně doplněny v budoucnu.

4.2 Harmonogram provádění

4.2.1 Jak je uvedeno v článku 7 dohody, metody lovu do pastí musí být testovány, aby prokázaly, zda vyhovují těmto normám, a jako takové příslušnými orgány smluvních stran schváleny v těchto lhůtách:

- a) u metod lovu do živolovných pastí tři až pět let po vstupu dohody v platnost, v závislosti na prioritách testování a dostupnosti zařízení pro testování, a
- b) u metod lovu do usmrcujících pastí pět let od vstupu dohody v platnost.

4.2.2 V souladu s článkem 7 dohody, do tří let po ukončení období uvedených v odstavci 4.2.1, musí pověřený orgán smluvní strany používání pastí, které nejsou schváleny v souladu s těmito normami, zakázat.

4.2.3 Pokud pověřený orgán rozhodne, že výsledky testování pasti neumožňují její osvědčení pro určité druhy nebo pro určité podmínky prostředí, může příslušný orgán povolit její dočasné používání a pokračovat ve výzkumu náhrady této pasti. Příslušný orgán předběžně uvědomí ostatní smluvní strany dohody o povolení dočasného užívání pasti a o stavu výzkumného programu.

ČÁST III: POKYNY

5. POKYNY PRO TESTOVÁNÍ PASTÍ A VÝZKUM DALŠÍHO VÝVOJE METOD LOVU DO PASTÍ

Aby byla zajištěna přesnost a spolehlivost a prokázáno plnění podmínek stanovených normami, musí testovací studie těchto metod lovu do pastí plnit obecné zásady řádné experimentální praxe.

V případě, že postupy testování jsou formulovány v rámci Mezinárodní normalizační organizace (ISO) a tyto postupy jsou příslušné pro hodnocení shody metod lovu do pastí s požadavky norem, použijí se ve vhodných případech tyto ISO postupy.

5.1 Obecné pokyny

5.1.1 Testy musí být prováděny podle úplného testovacího protokolu.

5.1.2 Testováno musí být fungování mechanismu pasti.

5.1.3 Testování pastí v terénu musí být prováděno zejména se zaměřením na hodnocení selektivnosti. Tento test může být využit i pro sběr údajů o účinnosti lovu a uživatelské bezpečnosti.

5.1.4 Živolovné pasti musí být testovány v ohrazených prostorách, zejména pro hodnocení chování a fyziologických parametrů lovených zvířat. Usmrcující pasti musí být testovány v ohrazených prostorách, zejména pro zjišťování stavu bezvědomí.

5.1.5 Při testování pastí v terénu musí být pasti denně kontrolovány.

5.1.6 Účinnost usmrcujících pastí přivodit cílovému zvířeti bezvědomí a usmrtit ho musí být testována na živých pohyblivých zvířatech měřením v laboratoři nebo v ohrazených prostorách a v terénu. Testována musí být schopnost pasti zasáhnout životně důležitá místa cílového zvířete.

5.1.7 Pořadí testovacích pokusů může být měněno, aby bylo zajištěno co nejúčinnější hodnocení testovaných pastí.

5.1.8 Pasti nesmí při normálním používání vystavovat provozovatele nadměrnému riziku.

5.1.9 Je-li to vhodné, musí se při testování pastí rozšířit rozsah měření. Testování v terénu musí zahrnovat studie účinků pastí na cílové a necílové druhy.

5.2 Okolnosti provádění studií

5.2.1 Past musí být nastražena a používána podle nejlepšího návodu výrobce, nebo jiných znalých osob.

5.2.2 Při testování v ohrazených prostorách musí být užíván takový prostor, který poskytuje vhodné prostředí pro volný pohyb, úkryt a co nejnormálnější chování živočichů cílových druhů. Musí být umožněno nastražení pastí a monitorování lovených zvířat. Past musí být nastražena tak, aby byla možná zvuková i obrazová nahrávka celého průběhu ulovení zvířete.

5.2.3 Při testování v terénu musí být testovací místa vybírána tak, aby odpovídala skutečnému používání pastí v praxi. Protože selektivita pastí a jakékoli možné negativní účinky na necílové druhy jsou důležitým důvodem pro testování v terénu, testovací místa mají být vybírána v různých stanovištích, kde je pravděpodobný výskyt různých necílových druhů. Každá past, její nastražení a okolí musí být fotograficky dokumentováno. Fotografie situace před lovem a po lovu musí být označena identifikačním číslem pasti.

5.3 **Personál pro provádění studií**

5.3.1 Testovací personál musí být dostatečně kvalifikovaný a vyškolený.

5.3.2 V testovacím personálu musí být alespoň jedna osoba zkušená v používání pastí a schopná ulovit testovaná zvířata a přinejmenším jedna osoba zkušená v každé z metod hodnocení pohody zvířat u živolovných pastí a metod hodnotících bezvědomí u usmrcujících pastí. Na příklad hodnocení reakce zvířete na ulovení do pasti a odporu musí provádět školená osoba, která umí tyto údaje vyhodnotit.

5.4 **Zvířata používaná pro testování pastí**

5.4.1 Zvířata pro testování v uzavřených prostorách musí být v dobrém zdravotním stavu a musí dobře reprezentovat ta zvířata, která pravděpodobně budou moci být ulovena ve volné přírodě. Používaná zvířata nesmí mít předchozí zkušenost s chycením do pastí, která je právě testována.

5.4.2 Před testováním pastí musí být zvířata držena ve vhodných podmínkách a zásobena dostatečným množstvím potravy a vody. Zvířata nesmí být držena v podmínkách, které by samy narušovaly pohodu zvířat.

5.4.3 Zvířata musí být před zahájením testování aklimatizována v uzavřeném testovacím prostoru.

5.5 **Pozorování**

5.5.1 *Chování*

5.5.1.1 Pozorování chování musí provádět školená osoba, zejména pokud se týká etologie druhů.

5.5.1.2 Odpor zvířat k pasti může být hodnocen polapením zvířete za snadno rozeznatelné situace, a následně opakovaným vystavením zvířete pasti za příslušné situace a sledováním jeho chování.

5.5.1.3 Je nutné pečlivě rozlišit reakce na dodatečné podněty od reakce na past nebo situaci.

5.5.2 *Fyziologie*

- 5.5.2.1 Některá zvířata musí být před testováním vybavena telemetrickými záznamovými zařízeními (např. pro záznam srdečního tepu, frekvence dýchání). Takovými zařízeními musí být zvířata vybavena dostatečně dlouho před jejich chycením do pasti, aby se mohla zotavit z jakýchkoli potíží způsobených umístěním těchto zařízení.
- 5.5.2.2 Při testování je nutné všemi možnými preventivními opatřeními zabránit rušivým lidským vlivům a omezit tak nepřiměřená nebo předpokládaná pozorování a parametry.
- 5.5.2.3 Odebírání biologických vzorků (např. krve, moči, slin) musí být prováděno v době odpovídající odchytu a při hodnocení jednotlivých parametrů musí být brán v úvahu časový faktor. Shromažďovat se musí také kontrolní údaje o zvířatech držených v dobrých podmínkách jinde a k jiným účelům, základní údaje získané před odchycem a některé srovnávací údaje po extrémní stimulaci (např. zkušební test s adrenokortikotropním hormonem).
- 5.5.2.4 Všechny biologické vzorky musí být odebírány a skladovány v souladu s nejlepšími poznatky, aby byly až do provádění analýz dobře uchovány.
- 5.5.2.5 Používané analytické metody musí být validovány.
- 5.5.2.6 U usmrcujících pastí, pokud se provádějí neurologická vyšetření reflexů (jako na bolest, oční reakce) v kombinaci s měřením EEG nebo VER nebo SER, musí být provedena odborníkem, aby byly získány odpovídající informace týkající se vědomí zvířete a účinnosti usmrcující techniky.
- 5.5.2.7 Pokud zvířata nejsou v bezvědomí a necitlivá po době předepsané testovacím protokolem, musí být humánním způsobem usmrcena.

5.5.3 *Zranění a patologie*

- 5.5.3.1 Každé testovací zvíře musí být pečlivě vyšetřeno, aby bylo zjištěno každé poranění. Pro potvrzení možných zlomenin musí být provedeno rentgenové vyšetření.
- 5.5.3.2 Mrtvé zvíře musí být dále podrobně patologicky vyšetřeno. Pitvu musí provádět zkušený veterinář přijatými způsoby veterinárního vyšetřování.
- 5.5.3.3 Postižené orgány nebo oblasti musí být vyšetřeny makroskopicky a, je-li to vhodné, i histologicky.

5.6 **Zpráva**

- 5.6.1 Zpráva o studii musí obsahovat všechny příslušné informace o provedení, použitých materiálech, metodách a výsledcích pokusu, zejména:
- a) technický popis pasti a materiálu, ze kterého je vyrobena,
 - b) návod k použití od výrobce,

- c) popis situace při testování,
- d) povětrnostní podmínky, zejména teplota a výška sněhové pokrývky,
- e) personálu při testování,
- f) počet testovaných zvířat a pastí,
- g) celkový počet chycených cílových i necílových zvířat každého druhu a jejich relativní hojnost v této oblasti, vyjádřená jako vzácná, běžná nebo hojná,
- h) selektivitu,
- i) podrobnosti jakéhokoli prokazatelného případu, kdy past byla aktivována a zranila zvíře, které nebylo chyceno,
- j) pozorování chování,
- k) metodologie a hodnoty všech měřených fyziologických parametrů,
- l) popis zranění a vyšetření po usmrcení,
- m) čas do ztráty vědomí a citlivosti, a
- n) statistické analýzy.

ČÁST IV: VÝZKUM

6. VÝZKUMNÝ PROGRAM KE ZLEPŠENÍ ROZSAHU NOREM

Pro testování systému lovu do pastí musí být hodnocena dostatečná řada měření pohody zvířat ulovených do pastí. Protože takováto měření, zejména dodatečná měření chování a fyziologie různých živočišných druhů, nejsou ještě dostatečně rozvinutá a používána, jejich používání v těchto normách pro uvažované druhy musí být vědecky ověřeno studiemi, které stanoví základní srovnávací úroveň, rozsah reakcí a další příslušná měření.

6.1 Cíle

Smluvními stranami podporovaný a podněcovaný výzkum prováděný podle článku 9 musí být zaměřen zejména na stanovení základních a referenčních údajů pro stanovení prahových hodnot dodatečných parametrů a k hodnocení účelnosti jiných měření pohody zvířat, které nejsou zahrnuty v oddíle 2.3. těchto norem, včetně mnoha ukazatelů chování a fyziologických ukazatelů.

6.2 Výzkumný program zaměřený na určité druhy

Smluvní strany se zavazují podporovat další výzkum k prohloubení vědeckého poznání v oblasti hodnocení pohody zvířat ulovených do pastí u

druhů uvedených v následující tabulce a v časovém rámci stanoveném po vstupu dohody v platnost.

Druhy	Odpovědná smluvní strana	Časový rámec
<i>Ondatra zibeticus</i>	Evropská unie	3 roky
<i>Procyon lotor</i>	Kanada	3 roky
<i>Martes zibellina</i>	Rusko	3 roky

6.3 Konkrétní studovaná měření

6.3.1 Parametry, které mají být studovány, musí zahrnovat zejména:

- odezvy v chování po ulovení do pastí, zahrnující hlasové projevy, projevy krajní paniky, zpoždění návratu k normálnímu chování po uvolnění z pastí a odpor k pasti. Při testování odporu musí být hodnocena míra vyhýbání se a odporu k bližšímu přiblížení se v situaci, spojené s dříve prožitou zkušeností chycení do pastí; a
- fyziologické parametry, včetně srdečního tepu a arytmií, a biochemické parametry (měření krve, moči nebo slin) podle vhodnosti pro jednotlivé druhy, včetně koncentrace glukokortikoidů, koncentrace prolaktinů, aktivitu kreatinkinázy, hladiny laktátdehydrogenázy (a dle možností isoenzymu 5) a betaendorfinu (pokud testy existují).

6.3.2 Velikost reakce fyziologických parametrů se srovnají se základními a extrémními hodnotami a závislostí na čase.

6.3.3 Základní úroveň znamená množství, koncentraci či stupeň fyziologických proměnných, pokud zvíře není podmínkami okolí rušeno. Pro fyziologické proměnné, které se mění v intervalech několika vteřin nebo minut, se tato základní úroveň musí vztahovat k jednotlivým činnostem, na příklad ležení, stání, chůzi, nebo běhu a skákání. Extrémní úroveň znamená úroveň blízkou maximální nebo minimální úrovni pro tato zvířata. Fyziologické reakce zmiňované shora se pravděpodobně projevují u všech savců, ale přesné základní a extrémní úrovně a průběh změn mezi nimi musí být zjišťovány pro každý testovaný druh.

6.3.4 Na špatnou pohodu ukazují hodnoty fyziologických reakcí, které jsou velmi vzdáleny od normální úrovně a trvání změněné úrovně je významné.

6.4 Sledování výzkumných programů

Výbor sleduje a koordinuje výzkum podporovaný a podněcovaný smluvními stranami v souladu s článkem 9.

PŘÍLOHA II

1. Prozatímní dohoda o obchodu a obchodních záležitostech mezi Evropským společenstvím, Evropským společenstvím uhlí a oceli a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Ruskou federací na straně druhé, uzavřená v Bruselu dne 17. června 1995, která vstoupila v platnost dne 1. února 1996.
2. Dohoda o partnerství a spolupráci mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Ruskou federací na straně druhé, uzavřená na Korfu dne 24. června 1994.
3. Dohoda o obchodu a obchodních vztazích mezi Ruskou federací a Kanadou, která vstoupila v platnost dne 29. prosince 1992.

PŘÍLOHA III

ROZHODČÍ ORGÁN

Článek 1

Navrhující smluvní strana uvědomí výbor, že si přeje předložit rozhodčímu řízení spor podle článku 15 dohody. Vyrozumění musí obsahovat předmět rozhodčího řízení a zejména ta ustanovení dohody, jejichž výklad nebo použití je předmětem sporu.

Článek 2

1. Rozhodčí orgán sestává ze tří členů.
2. Ve sporu dvou smluvních stran každá smluvní strana sporu jmenuje jednoho rozhodce. Ve sporech více než dvou smluvních stran smluvní strany stejného zájmu jmenují jednoho rozhodce společnou dohodou. V obou případech takto jmenovaní dva rozhodci zvolí společnou dohodou třetího rozhodce jako předsedu rozhodčího orgánu.
3. Předseda rozhodčího orgánu nesmí:
 - a) být stejné státní příslušnosti jako jedna ze stran sporu;
 - b) být přidružen ke smluvním stranám sporu; a
 - c) se zabývat předmětem sporu z jiného titulu.
4. Případně uprázdněné místo v rozhodčím orgánu musí být obsazeno způsobem předepsaným pro jeho původní jmenování.

Článek 3

Jestliže do 60 dnů po jmenování rozhodců smluvními stranami nebyl stanoven předseda rozhodčího orgánu, kterákoli smluvní strana sporu může žádat o jeho jmenování předsedu Mezinárodního soudního dvora.

Článek 4

1. Rozhodčí orgán se ve svých rozhodnutích přísně řídí ustanoveními dohody, mezinárodním právem a standardním mandátem takto:

„Stanovit, ve světle skutečností a odpovídajících ustanovení dohody (zde určit příslušná ustanovení), zda smluvní strana je v souladu se svými závazky podle dohody, a vydat v tomto směru svoje rozhodnutí.“
2. Rozhodčí orgán se musí ubezpečit, že žádost je dobře věcně a právně podložená.

Článek 5

1. Pokud se smluvní strany sporu nedohodnou jinak, stanoví rozhodčí orgán svůj vlastní jednací řád.
2. Jednací řád rozhodčího orgánu musí být v každém případě v souladu s touto přílohou, s rozsahem pravomoci rozhodčího orgánu vydávat rozhodnutí, a zásadami řádného řízení podle mezinárodního práva a mezinárodní praxe.

Článek 6

Smluvní strany sporu musí umožnit práci rozhodčímu orgánu, zejména využíváním všech prostředků, které mají k dispozici,:

- a) mu poskytnou všechny patřičné dokumenty, informace a zařízení, pokud jim to povolují vlastní právní a správní předpisy; a
- b) umožní, pokud to bude nutné, přizvání expertů jako svědků a přijetí jejich svědectví.

Článek 7

Smluvní strany sporu a rozhodci musí chránit důvěrný charakter všech informací, které důvěrně obdrží během rozhodčího řízení.

Článek 8

Smluvní strany sporu ponесou stejným podílem náklady rozhodčího řízení, včetně honorářů rozhodců, cestovních nákladů, překladů, služeb sekretariátu a ostatních nákladů spojených s rozhodčím řízením.

Článek 9

Rozhodčí orgán může vyslechnout případné protinávrhy vyplývající přímo z projednávané záležitosti a rozhodnout o nich.

Článek 10

Rozhodčí orgán rozhoduje jak o procesních otázkách tak ve věci samé většinou hlasů rozhodců. Rozdělení hlasů se nezveřejňuje.

Článek 11

1. Rozhodčí orgán vydá rozhodnutí nejpozději 180 dnů po dni jmenování předsedy.

2. Rozhodčí orgán může na základě jednomyslné volby odložit vydání rozhodnutí, pokud s tím smluvní strany sporu souhlasí.

Článek 12

1. Nález a rozhodnutí rozhodčího orgánu musí být doprovázeny písemným odůvodněním s uvedením zjištění a důvodů, na kterých jsou založeny.
2. Kteroukoli smluvní stranou sporu může být podán odpor týkající se výkladu nebo způsobu uplatňování nálezu a rozhodnutí rozhodčího orgánu, a to k tomuto rozhodčímu orgánu, který vydal rozhodnutí.

Článek 13

Nález a rozhodnutí rozhodčího orgánu je konečné, závazné pro strany sporu a odvolání proti němu není možné.

PŘÍLOHA IV

PROHLÁŠENÍ SMLUVNÍCH STRAN

Prohlášení vlády Kanady o urychlení období postupného rušení obvyklých čelist'ových železných nášlapných pastí

Jako uznání cílů Dohody o mezinárodních normách humánního lovu do pastí („dohody“) a v souladu s článkem 7 dohody Kanada prohlašuje, že:

1. Používání všech typů čelist'ových železných nášlapných pastí se v Kanadě ode dne vstupu dohody v platnost zakazuje pro následující druhy:

Martes americana

Mustela erminea

Castor canadensis

Ondatra zibethicus

Martes pennanti

Taxidea taxus

Lutra canadensis

2. a) Na základě již dostupných výsledků prováděných testů bude používání obvyklých čelist'ových železných nášlapných pastí v Kanadě zakázáno pro ostatní druhy vyjmenované v příloze I dohody:

Canis latrans

Felis rufus

Procyon lotor

Canis lupus

Lynx canadensis

- b) Tento zákaz vstoupí v platnost nejpozději:

- i) po dokončení úplné sezóny terénního testování, zahájené v říjnu 1999; nebo
- ii) na konci období nezbytného pro testování a provedení, jak je stanoveno v písm. c).

- c) „Obdobím nezbytným pro testování a provedení“ zmiňovaným v odst. 2 písm. b) bodě ii) se rozumí dvě plné sezóny terénního testování plus jeden rok po ukončení druhé sezóny terénního testování, započaté po konečném uzavření dohody Radou Evropské unie.
 - d) V Kanadě sezóna terénního testování (uvedená v odst. 2 písm. b) bodě ii) a v odst. 2 písm. c) trvá od 1. října do 31. března.
3. S ohledem na odst. 2 písm. b) platí toto prohlášení pro období mezi konečným uzavřením dohody Radou Evropské unie a vstupem dohody v platnost, dokud nebude dohoda (zahrnující, pro upřesnění, připojená prohlášení) uplatňována Evropským společenstvím podle jeho podmínek.

Prohlášení Evropského společenství

Evropské společenství chápe, že podpis Dohody o mezinárodních normách humánního lovu do pastí je důležitým a zásadním krokem k zajištění dostatečné úrovně pohody zvířat ulovených do pastí.

Evropské společenství proto potvrzuje, že nepřijme žádná prováděcí opatření k nařízení Rady č. 3254/91 na přiměřenou dobu potřebnou k ratifikaci dohody smluvními stranami a také po ratifikaci, pokud dohoda zůstane v platnosti a bude uplatňována ve smyslu svých ustanovení.